

Nerovnost pohlaví přetrvává, Česko je na úrovni Botswany a Mongolska

Organizace Social Watch vydává u příležitosti oslav Mezinárodního dne žen aktuální výpočty indexu genderové spravedlnosti. Ten porovnává relativní postavení žen v oblastech vzdělání, socioekonomických podmínek i podílu na moci ve 154 zemích světa. I když se Česko pohybuje v evropském průměru, s hodnotou indexu 73 bodů dosahuje podobné úrovně jako Botswana, Kyrgyzstán nebo Mongolsko.

U příležitosti oslav Mezinárodního dne žen vydává Social Watch aktuální výpočty Indexu genderové spravedlnosti (Gender Equity Index), který byl pro rok 2012 sestaven pro 154 států. Index je postaven na porovnání relativní pozice žen ve vztahu k mužům v oblasti vzdělání (gramotnost a začlenění žen do primárního, sekundárního a terciárního vzdělání), socioekonomického postavení žen ve společnosti (míra ekonomické aktivity žen a rozdíl v příjmech mužů a žen) a jejich podílu na moci a společenském vlivu (míra zastoupení žen v politických orgánech a řídicích pozicích). Index je vyjádřen na škále 0 až 100, kde 100 vyjadřuje neexistenci rozdílů na základě pohlaví. Simultánní posouzení těchto tří oblastí pak ukazuje, že progres v oblasti postavení žen ve společnosti přímo nesouvisí s ekonomickým vývojem v konkrétní zemi.

Aktuální index genderové spravedlnosti (IGS) pro Českou republiku dosahuje hodnoty 73 bodů, což je evropský průměr. Stejnou hodnotu IGS dosáhlo Slovensko, Maďarsko, mimo Evropu Botswana, Kyrgyzstán a Paraguay. Zatímco Rakousko má IGS jen o bod vyšší, z našich sousedů nás již Polsko (76) a Německo (80) v prosazování genderové spravedlnosti předbíhají zásadněji. Nejvyšší hodnotu IGS dosahují severské země – Norsko (89), Finsko (88), Island, Švédsko (oba 87) a Dánsko (84). Z evropských zemí je Česká republika daleko i například za Španělskem (81) či pobaltskými státy, Francií a Portugalskem (všechny 77). Českou republiku ovšem předstihlo také Mongolsko (81) nebo Jihoafrická republika (79). Hodnoty indexu genderové spravedlnosti jednotlivých zemí jsou uveřejněny na stránkách www.socialwatch.org.

Index genderové spravedlnosti České republiky zaznamenal drobný nárůst v porovnání s rokem 2009, kdy dosáhl pouze 68 bodů. I přesto Česká republika dosahuje genderové spravedlnosti pouze v oblasti vzdělávání (100 bodů). Neuspokojivá situace zůstává jak v oblasti socioekonomické spravedlnosti (74 bodů), tak v oblasti podílu žen na moci a rozhodování (46). Mírný nárůst hodnoty indikátoru v oblasti podílu žen na moci a rozhodování v porovnání s rokem 2009 lze podle Marcely Adamusové z organizace Fórum 50 % vysvětlit vyšším počtem žen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. „Toho bylo ale dosaženo ad hoc pomocí preferenčních hlasů samotných voliček a voličů, nikoli změnou dlouhodobého postoje hlavních politických stran v ČR k otázce vyrovnání zastoupení žen a mužů v politickém rozhodování. Účast žen na rozhodování v politice i ekonomice v České republice je stále nízká,“ dodává Adamusová. Celková hodnota indikátoru se zvedla také díky mírnému zlepšení v oblasti socioekonomického postavení žen v porovnání s muži. V důsledku ekonomické krize ovšem došlo ke zhoršení socioekonomického postavení některých skupin obyvatelstva (jak mužů, tak žen), celkové skóre tudíž svědčí spíše o snížení mezery mezi muži a ženami v důsledku zhoršení situace mužů.

Sledování vývoje v oblasti postavení žen je jednou z klíčových aktivit koalice Social Watch. Social Watch je mezinárodní síť neziskových organizací a skupin, která vznikla v roce 1995 jako reakce na závazky přijaté na konferencích pořádaných OSN v tomto roce: Světovém summitu o sociálním rozvoji v Kodani a Světové konferenci o ženách v Pekingu. Hlavními cíli, které si tato síť při svém vzniku stanovila, je tedy především monitorování a kritické zhodnocení dodržování závazků týkajících se sociálních práv, odstranění chudoby a prosazení genderové spravedlnosti, které byly přijaty většinou států. V následném vývoji se pak dalším opěrným bodem koalice staly Rozvojové cíle tisíciletí.

Kontakt:

Zuzana Uhde, +420 604 217 991, zuzanauhde@gmail.com

Marcela Adamusová, +420 739 333 730, adamusova@padesatprocent.cz

Tomáš Tožička, +420 603 866 054, tomas.tozicka@educon.cz